

Daniel Keyes (1927-2014) a fost un autor american. În anul 2000, asociația Science Fiction and Fantasy Writers of America i-a acordat titlul de Autor Emerit.

La 17 ani, Keyes s-a înrolat, pentru scurt timp, în marina Statelor Unite, după care și-a reluat studiile, urmând cursuri de psihologie la Brooklyn College (acum CUNY). A lucrat o vreme în domeniul editorial, apoi a fost coproprietarul unui studio pentru fotografii de modă, pentru ca, în cele din urmă, să predea engleza în mai multe școli din New York. În paralel cu activitatea de profesor, a urmat cursuri serale la Brooklyn College, obținând un masterat în literatură engleză și americană.

Romanul *Flori pentru Algernon*, apărut în 1966 și premiat în același an cu Nebula Award, a fost scris ca urmare a succesului înregistrat de nuvela omonimă publicată în 1959 și încununată cu Hugo Award în anul 1960.

Tema cărții a prins contur cu paisprezece ani înainte de scrierea nuvelei *Flori pentru Algernon*, fiind inspirată de numeroase evenimente din viața lui Keyes, despre care autorul relatează în lucrarea autobiografică *Algernon, Charlie and I: A Writer's Journey* (2000).

Romanul *Flori pentru Algernon* a fost tradus în numeroase limbi, a fost studiat în școli și universități din întreaga lume, a fost înregistrat pe casete audio (în lectura scriitorului), a avut o versiune cinematografică (al cărei actor principal, Cliff Robertson, a primit Oscarul pentru cea mai bună interpretare masculină) și mai multe adaptări pentru televiziune și teatru.

Keyes a mai publicat alte patru romane, *The Touch* (1968), *The Fifth Sally* (1980), *Until Death Do Us Apart: The Sleeping Princess* (1998), *The Asylum Prophecies* (2009), cât și opera non-ficțională *Mințile lui Billy Milligan*, apărută recent la editura ART.

DANIEL KEYES

Traducere din limba engleză
de Dan Rădulescu

youngart

rapor de progrs 1 3 matie

Dr Strauss zice sa sciu ce gndesc și țiiu minte și orcei cu mine de acum mai deprate. Nu ști de ce da – zice cai imprtant ca sa vada pot folosi pe mine. Aș vrea ca da fiică dra Kinnian zice că ei poate face pemine deștept. Io vrea să fi deștept. Numele meo ie Charlie Gordon. Lucrz în brutaria Donners. Dl Donner da mie 11 dolri pe săptnâna și pâne și cozonac daca vrea io. Am 32 de an și zioa mea ie pesteo lună. Leam zis lui Dr Strauss și profesor Nemur că nu scri bine da iei zice nui nimic zice să scri așa cum vrbesc și cum scri copuneri la clasa lu dra Kinnian dela centru dela colegiu beekmin pentr adult întârziat unde merg sânvăț 3 ori pe saptmâna în timpu meo liber. dr Strauss zice scri mult totce gndesc și totce sântâmplă da numa pot gndesc fiică nam cesa scri așa termin pentr az... al dtale credincios Charlie Gordon.

rapor de progrs 2 – 4 matie

Azi am avut test. Cred cam grșit. Și cred cacum nuo să mămai iea. Cesantâmplat am fost la birou lu prof Nemur în paoza mea demasă cum miau zis și secretara ma dus la un loc unde scri pe ușă fac psih.

Dr Strauss mantrebat cum ai ajuns tu dunusingur la Șicoala Beekman Charlie. Cum ai găsit șicoala. Am zis că nu miaduca minte.

Prof Nemur a zis da dece ai vrut tu așa sănveț să citești și să scri. Iam zis că toată viața așa am vrut să fi deștept nu prost și mama tot timpu mea zis săncerc sănvăț așa cum îmi zice și dra Kinnian dai foarte greu să fi deștept și ciar dacānvăț ceva în clasă la dra Kinnian la șicoală după aia uit mult.

Dr Strauss a scri ceva pe o hrtie și prof Nemur mea vorbit foarte sereos. A zis Charlie ști nu suntem sigur cum merge esperența cu oamen care pānacum a fost numa cuanimali. Am zis asta mea zis Dra Kinnian danumie fri-că de ceva sau că mă doare căs tare și osă lucrz mult.

Vreau să fi deștept daca iei mă lasă. Iei a zis că trebe cerut voie familia da unciu Herman care săngrija de minei mort și num aduca minte de famlia mea. Nuiam văzut pe tata sau mama sau sora mea mică Norma de mult mult timp. Poate și iei să fie morț. Dr Strauss mantrebat unde stetea iei. Cred că în brooklin. A zis că să vadă poa-tei găsește.

Sper să nu trebe sămai scri mult la rapor de progrs astea cămi ia mult timp și mă culc foarte trziu și obosit dimineața la treabă. Gimpy a țipat la mine cam răsturnat o tavă plină cu cornur când duceam la cuptor. Sau mur-dărit șiia trebit săi curețe ca săi pună la copt în cuptor. Gimpy țipă la mine tot timpu când fac ceva grșit, da ține la mine căi pretenu meu. Măi ceo să se mire dacă mă fac deștept.

rapor de progrs 4

6 mar – Am avut mai mult teste aiurea az pentru să vadă dacă mă iau. Tot în locu ăla dantro camer mai mică de testare. Doamna drguță care mea dat testu mea zis ce ie și am rugato cum să scrie ca să scri în rapor de progrs.

TEST DE APERCEPTE TEMATICA. Nuștiu două cu-vinte daștiu cei aia test. Trebe săi treci sau iei note rele.

Testu mea părut ușor fincă figurile să vedeau. Numa că acum nu vrea săi zic ce vedeam acolo. Asta mancur-cat. Iam zis că ieri Burt azis să zic ce vedeam în crneală. Doamna a zis că nui nimic că ăstai alt test. Trebe să zici ce fac oamen din poze.

Am zis cum pot să zic ce fac oamen care nui cunosc. A zis că sāmă prefac da io iam zis că asteas minciuni. Nu zic nicio dată minciuni fincă am zis când ieream mic și am loat bătai. Am o poză în portofi cu mine și Norma cu unciuHerman care mea găsit locu de om de servici la brutărie Donners înainte să moară.

Am zis că pot să zic despre iei că am stat la unciuHer-man da doamna na vrut saudă despre iei. Azis că testu ăsta și ălalt *rău șoc* ie casām dea persunalitate. Am rās. Iam zis cum pot sām dea lucru ăla cartone cu crneală văr-sată pe ele și poze cu oameni care nui cunosc. Sa supărat șa loat pozele. Num pasă.

Cred cam grșit și testu ăsta.

Atunci am desenat ceva pentru ia da na ieșit bine. După aia celalt egzaminator Burt cu haină albă santors numele ie Burt Seldān și ma loat în alt loc tot în etaju pa-tru din Colegiu Beekman unde scri pe ușă LABORATOR DE PSIHOLOGIE. Burt azis că PSIHOLOGIE ie ceva cu mintea și LABORATOR ie un loc unde seface esperențe. Mam gndit căi un loc ca unse face guma demestecat da acum cred căi cu puzle și alte jocuri castam făcut.

Nam lucrat bine la puzle că ierea rupt și bucățile nu să potrivea la găur. Un joc ierea o hrtie cu lini în toate părțile și cu multe cuti. Întroparte scri START și în alaltă SOSIRE. Mea zis căi laberint și trebe să iau creonu și săi duc de unde scri START la unde scri SOSIRE da să nu trec cu creonu peste lini.

Nam înțeles ce să fac șam stricat multe hrtii. Atunci Burt a zis osăți arăt ceva hai la laboratoru esperemental poate te prinzi. Neam suit la etaju 5 într-o cameră cu cușt multe și animale iereau mamuțe și ceva șoarici. Mirosea ca gunoiu vechi. Și ierea alt oameni în haine albe să juca cu animale și mamă gndit căi o prăvălie da nu ierea clienț. Burt a loat un șoric alb din cușică și mila arătat. Burt a zis ăstai Algernon și poate face jocu cu laberintu. Iam zis aratăm cum face.

Să vez la pus pe Algernon într-o cutie ca o masă mare cu multe cotituri șintoarceri ca un fel de ziduri și un START și SOSIRE cum ierea pe hrtie. Doar că ierea o sită așezată peste masa mare. Și Burt și-a scos ceasu și a ridicat o ușă mică și a zis hai Algernon și șoricu a smârcit de 2 sau 3 or și a loat la fugă. Lanceput a loat peo stradă lungă da când a vzut că nu mai poate santors unde a plecat și-a stat acolo ca la un minut și-a dat din mustăț și pormă a loat palt drum la fugă dinou.

Ieria cacum iei făcea ce zicea Burt să fac io cu linile pe hrtie. Io am răs că mă gndeam căi greu pentru șorice. Da Algernon sa dus tot drumu ălbun prin cutie și ieșit unde scri SOSIRE și a chițait. Burt azis fîncai fericit ca făcut ce trebe.

Măi zic ăstai un șoric deștept foc. Burt a zis vrei să faci ontrecere cu Algernon. Am zis căda și zis care unalt fel de joc făcut din lemn cu drumuri scobite în el și un bătișor ielectric ca un creon. Și să facă el jocu lu Algernon să fi launfel ca ăsta așa că io să joc ce joacă șoricu.

A mutat toate zidurile pe masa lu Algernon fîncai iele să poată aranja în feldefel. Apus sita la loc peste cutie sănu poate Algernon să sară peste ziduri săjungă la SOSIRE. Atunci mea dat bătișoru ielectric și mea arătat cum săi pun în șanțur și nu trebe săi ridic defel numa să merg pe scobitur până creonu numa poat sâmeargă săo simt io cao pișcătură la mna cu creonu.

Șa scos ceasu dancierca săl ascundă. Io mam făcut că nu mă uit la iei da asta ma înervat foarte mult.

Când azis hai am dat să mișc bătișoru da nu știam unde săl duc. Nu știam carei drumu. Atunci lam auzit pe Algernon cum chițăia în cutie pe masă și picioarele lui cum sgâria când alerga. Am loat si io din loc cu bătișoru da am mers pe drum grșit și mam înțepenit șam simțit un fel dențepătură degete șatunci mam întors la START da de câteor o loam pe altă parte mănțepeneam și simțeam că mănțeapă. Nu ieria durere sau ceva numa mă gdila un pic și Burt azis cămi arăta numa ca nam loat cum trebe. Ieream la mijlocu mesi când lam auzit pe Algernon că chițăia că ieria iar fericit și asta vasăzică câștigase ntre-cerea.

Și de alalte zece ori când neam întrecut Algernon a câștigat pe toate că nam putut să gălesc drumu bun la locu unde scria SOSIRE. Da nu mea părut rău fîncai lam văzut pe Algernon ce face șam învățat cum să termin jocu ciar dacămi ia timp mai mult.

Nu știam că șoarecis așa deștept.

rapor de progrs 5 6 mar

Au găsit pe sormea Norma care stă cu mama în Brooklin și a dat voie pentru operație. Osămă folosas-că. Sunt așa de emoționat că deabea pot să scri despre asta. Intâi prof Nemur și dr Strauss a avut o discuție. Ieream în birou lu prof Nemur și-a venit dr Strauss și Burt Seldân. Prof Nemur ieria supărat că mă folosesc da dr Strauss iazis că iei crede că ios cel mai bun din toț care ia testat. Burt ia zis că dra Kinnian ma recomandat cel mai bun din toț oamen pe care ia învățat la centru pentru adult întârziat. Undenvăț io.

Dr Strauss azis că am ceva carei foarte bine. Azis că am o motevație bună. Nam știut nicio dată că am asta. Mea plăcut când a zis că nu orcare cu un aichiu de 68 are lucru ăsta cum am eu. Nu știu cei sau de undel am da a zis că și Algernon are asta. Motevația lui Algernon este cașicavalu care il pun în cutie. Da nui numa asta fincă săptămna asta nam mâncat cașicaval.

Prof Nemur era supărat că aichiu meu poa să crească prea mult dela almeu carei prea mic și sa nu mănbolnăvesc din asta. Și dr Strauss ia spus lu prof Nemur ceva ce nam înțeles și când vorbeau iei io am scri unele cuvinte în caietu de rapor de progrs.

Azis Harold ăstai numele mic alu prof Nemur Charlie nui ciar ceți trebea pentru primu tău soi nou de intelexx nam prins tot cuvântu xxxsuperman. Da cei mai mult cu capoxxx mentaxxx sczută sunt ostxx și necooxxx sunt posaci și apaxxx și greu de stimxxx. Charlie are fire bună și ii interesat și dornic să mulțumească pe oameni.

Atunci prof Nemur azis aduți aminte că va fi prima fință umană căria iseva crește intiligința prin chirurgie. Dr Strauss azis astai exact ceam vrut să spun. Undeo să găsim alt adult întârziat cu motevația asta extraoxxx deanvăța. Uitece bine anvățat să citească și să scri pentru vrsta lui mentală joasă. O realixxx extraoxxx.

Nam prins toate cuvitele și vorbeau prea repede da era cacum dr Strauss și Burt ținea cu mine și prof Nemur nu.

Burt tot zicea Alice Kinnian crede că are o dorință complexxx de anvăța. De fapt el ne imploxx săl folosim. Și astai adevărat fincă io vreau să fi deștept. Dr Strauss sa ridicat a umblat și azis io zic săl folosim pe Charlie. Și Burt a dat din cap. Prof Nemur sa scărpinat în cap și și a frecat nasu cu degetu mare si azis poate că aveți dreptate. O săi folosim pe Charlie. Da trebue săi esplicăm că multe lucrur pot ieși prost în esperență.

Când azis asta am fost așa fercit și escitat cam sărit în sus și iam scuturat mâna căi așa de bun cu mine. Cred că sa sperieat când am făcut asta.

A zis Charlie am lucrat de mult timp la asta da numa pe animalu ca Algernon. Suntem siguri că nui pericol pentru corpu tău da sunt alte lucrur care nu știm până nuncercăm. Vreau sănțelegi că se poate sănu răușim șatunci nu se vantâmpla nimic. Da poate și răușim lanceput da pormă săți fie mai rău cacum. Înțelegi cei cu asta. Dacă sentâmplă așa trebe să te trimitem înapoi să stai la azilu de stat Warren.

Am zis că numi pasă fincă nu mie frică de nimic. Sunt foarte tare și mi merge todeuna bine și am și laba de iepure cu noroc și nam spart nici oglindă viața mea. Am spart niște farfuri odată da asta nui de ghinion.

Atunci dr Strauss azis Charlie ciar dacă asta nu răușește faci un lucru mare pentru știință. Esperența asta a răușit pe multe animalu da nu sancercat peun om. Tu vei fi primu.

Iam zis mulțumesc domdoctor și nosă vă pară rău că miați dat o a 2a șeansă cum zice dra Kinnian. Si ciar mam gndit așa cum leam zis. După operațiie am sâncerc să fi deștept. Am sâncerc grozav de tare.

rapor de progrs 6lea 8 mar

Sunt sperieat. Mult oameni care lucrează la colegi și oameni dela șicoala de doctor a venit sămi zică noroc. Burt igzaminatoru mea adus flor carea zis căs dela oameni dela fac psih. Mea dorit noroc. Io sper să am noroc. Am laba mea de iepure și banu meu norocos și potcoava. Dr Strauss a zis nu fi așa stupertiș Charlie. Astai știință. Nu ști cei știința da tot zic mereu asta poate căi ceva care aduce noroc. Orcear fi țin laba mea de iepure ntromână

și banu meu norocos în alaltă mână cu gaura în iel Adică vreau să zic banui găurit. Nam putut loa potcoava la mine căi prea grea da o las în haină.

Joe Carp dela brutaria mea adus un cec cu ciocolată dela dl Donner și preteni dacolo și speră să fi mai bine repede. La brutaria ei crede căs bolnav cașa mea zis prof Nemur să le zic și nimic de operație pentru a fi deștept. Astai sicret pentru cazu că nu răușește sau săntâmplă ceva.

Dupaia a venit dra Kinnian sâamă vadă și mea adus reviste să citesc și misa părut căi nervoasă și sperieată. A arenjat florile pe masă și a pus totu laloc bine nu cum ierea arababură dela mine. Și mea arenjat perna sub cap. Îi place de mine fîcâncerc tare sânvăț tot nuca alt oameni dela centru de adult care nule pasă. Ea vrea io să fi deștept. Io ști asta.

Atunci Prof Nemur azis să nu mai vină alți că trebe să nu fi obosit. Lam întreat pe prof Nemur dacam sâl bat pe Algernon după ceam făcut operație șa zis că poate. Dacă operația merge bine am să-i arăt lu șoaricu ăla că sunt deștept tot ca iel și mai mult. Osă pot să citesc mai bine și să scriu cuvintele bine și să ști multe lucrur și să fi ca toț oamen. Măi băete ceo să se mai mire cu toț. Dacă operația iese bine și sunt deștept poate cosă gălesc pe mama și tata și sora și să vadă toț. Măi băete ce sor mira să mă vadă deștept ca ei și sormea.

Prof Nemur zice dacă merge bine și ține tot așa iei o să facă și alt oameni ca mine deștept. Poate oameni din toată lumia. Șa zis catunci io fac ceva mare pentru ștință șam să fiu renumit și osă scri numele meo în cărț. Numănteresează așa mult să fi renumit. Vreau numa să fi deștept ca alt oamen casă am preteni mult care să le placă de mine.

Az nu meu dat nimic de mncare. Nu ști ce treabă are mncarea cu fi deștept și mie foame. Prof Nemur mea luat

cecu cu ciocolată. Dr Strauss azis că mil dă iar după operație. Nu poț să mnânci înainte de operație. Nici ciar cașicaval.

RAPORT DE PROGRES 7 11 MARTIE

Operația nu ma durut. Dr Strauss a făcuto când dormeam. Nu știu cum fîcă nam văzut că ierau bandaji pe oci și pe cap 3 zile așacă nam putut scrie RAPORT DE PROGRES până az. Sora slăbănoagă care ma văzut cum scri zice cam scri PROGRES grșit și manvățat cum ie bine și RAPORT și MARTIE. Trebe sâmi aducă minte. Am memore prostă la scrisu literilor. Fîcă meu scos bandajile dela oci pot să scri acum RAPORT DE PROGRES. Da mai am bandaji la cap.

Mea fost frică când au venit și miau zis că trebe să merg la operație. Mau ridicat din pat și mau pus în alt pat cu rotile și mau scos pe ușă mau dus prin culuar la ușa pe care scri chirurgie. Măi băete ce mam mirat ierea o camer mare cu pereți verde și mulți doctori care stetea mai sus și să se uite la operație. Nu mam gndit co să fie ca un spectacol.

Un om avenit la masă erambrăcat în alb și co cârpă albă pe față can filme TV și mnuși de cauciuc și azis nuț fie frică Charlie sunt eu dr Strauss. Am zis bună domdoctor mie frică. A zis nare de ce săți fi frică Charlie a zis numa acum ai să adorm. Amzis dasta mie frică. Ma mngâiat pe cap și 2 oamen tot cu mășt albe au venit și mau legat de mâin și piceoare să nu le mișc șasta ma sperieat rău și mi sa strns stomacu că dau afară și mi venea să plng da nam plns și mea pus ceva de caucic pe față să respir acolo și era un miros. Tot timpu lam auzit pe dr Strauss că vorbea tare de operație le zicea la toț ceo să facă. Da nam înțeles nimic și mă gndeam poate după operație o să fi deștept și

o sânteleg tot ce zice. Așa cam tras aeru șatunci cred cam obosit tare cam adormit.

Când mam trzit eram în patu meu și nu să vedea nimic. Am auzit vorbe era sora și Burt șam zis ceie dece nu aprindeț lumina și când ie operația. Sau răs și Burt a zis Charlie sa terminat. Și nu vez nimic că ai bandaji peste oci.

Le curios cau făcuto când dormeam.

Burt vinen toate zilele sămă vadă să scri toate lucrurile tempratura mea și tesiune și alte lucrur. Zice căi astai pentru ștință. Trebe să țină raport de ce sântâmplă casă facă iar dacă vrea asta. Nu cu mine da cu alți oameni ca mine care nus deștept.

Daia trebe să țin bine rapor rapoartele de progres. Burt zice căi parte din esperență și co să facă fotografi după rapor rapoarte casă vadă cei în mintea mea. Nu știu cum osă ști cei în mintea mea dacă se uită la rapoarte. Eu le citesc mereu de multe ori săvād ceam scris și nu ști cei în mintea mea așa căcum osă ști ei.

Da în orice caz astai ștință și trebe sâncerc să fiu deștept cași alți oameni. Atunci dacă sunt deștept osă vorbește ei cu mine șio să stau cuei șisascult ca Joe Carp și Frank și Gimpy când vorbește și are discuți de lucrur impotante. Când lucreaz ei vorbește de lucrur ca de dumnezeu sau de necazu cu toț bani carei aruncă președinte sau de republican și democraț. Șisă supără cacum ar vrea sāsă ia la bătai și trebe să vină domnu Donner să zică ducețivă napoi la pâine sau oso loați după ceafă cu sindecate cu tot. De așa lucrur vreau și io să vorbesc.

Dacă iești deștept ai mulți preteni să vorbești cu iei și nu stai tu singur tot timp.

Prof Nemur ziceibine să zic de tote lucrur caresântâmplă cu mine în rapoartele de progres dar zice să trebe să scri mai mult de ce simt și ce gndesc și săm aduca minte din trecut. Iam zis că nu ști cum să gndesc și săm aduca minte șa zis măcar sâncerc.

În timpu când bandaji iera pe oci mei amâncercat să mă gndesc și săm aduca minte da nu sântâmplat nimic. Nu ști ce sămă gndesc sau săm aduca minte. Poate dacăl întreb îm zice cesă mă gndesc acum când trebe să fi deștept. Cesă gndește și ceși aducea minte oamenii deștept. Lucrur bune sunt sigur. Ași vrea să ști și io lucrur bune.

12 martie – Nu trebuie să scri RAPORT DE PROGRES sus în orice zi numai când încep un teanc nou dupăce Prof Nemur leia pe cele vechi. Trebuie numai să pun data sus. Așa nu sămai pierde timp. Io ideie bună. Pot să stau așezat în pat și sămă uit pe fereastră la earbă și pomi afară. Sora slăbănoagă să numește Hilda șii foarte bună cu mine. Meaduce lucrur de mncat șiimi face patu șiimi zice cam fost un om foarte curajos săi las sămi facă ceva la cap. Zice că nar lăsa pentru nimic în lume pe cineva săi umble la crieri. Iam zis că iam lăsat casă mă facă deștept. Și ia mea zis că poate că naveau dreptu să mă facă deștept că dacă vrea dumnezeu să fiu deștept mar fi făcut iel așa. Și dăi cu Adan și Ieva și păcatu cu pomu cunoașteri și mncatu mărului și cu căderea. Și poate prof Nemur și dr Strauss samestecă în trebur în care nare dreptu sāsamestece.

Ie foarte slăbănoagă și când vorbește i sânrșește fața. Zice mai bine sămă rog lu dumnezeu săi ierte pentru ce meu făcut. Nam mncat mere și nam făcut nimic rău. Și-acum sunt sperieat. Poate nu trebea săi las sămi opereze crierii cum a zis ia dacă dumnezeu na vrut. Nu vreau săl supăr pe dumnezeu.

13 martie – Az meu schimbat sora. Astai frumoasă. O ceamă Lucille mea arătat cum să scrie pentru raportul meu de progres și are păru galben și oci albaștri. Am întrebato unde Hilda și mea zis Hilda nu mai lucrează în partea asta de spital. Numai la matirnitare la copi unde nu conteaz că vorbește prea mult.